

Nr 241.

Av herr **Johansson, Johan, m. fl.**, om åtgärder för begränsning av importen av smör, mjölk och grädde.

Då det gällt att finna medel med vilka man kan skydda det egna landets produktion av vissa varuslag mot en onödig import från andra länder har en tull varit det medel man oftast tillgripit. Under tiden före världskriget, då produktionen arbetade under tämligen lugna och stabiliserade förhållanden och handeln mellan länderna gick i ganska jämna banor, var även tullen ett effektivt medel att reglera varuutbytet och produktionen i önskad riktning. Efter kriget hava förhållandena på detta område avsevärt förändrats.

Det synes förekomma betydande produktionsöverskott i förhållande till efterfrågan av en mängd varor på olika marknader. För att finna avsättning för detta varuöverskott måste priserna sänkas, varjämte nya marknader uppsökas och bearbetas. Den hårda konkurrens mellan olika länders producenter som härigenom uppstått torde vara främsta orsaken till det ruinerande prisfall som ägt rum synnerligast på jordbrukets produkter.

De flesta länder som velat slå vakt om det egna landets produktion av en viss vara hava tillgripit det gamla medlet tullskydd, och detta nu ofta betydligt kraftigare tilltaget än förr. Till en tid har detta hjälpt och verkat i önskad riktning. Men de exporterande länderna ha beträffande en del varor funnit medel att göra även ett ganska högt tullskydd verkningslöst. Man har då för att skydda eget lands produktion mot för denna skadliga import tillgripit andra och kraftigare medel än tull. Sådana äro importförbud, importreglering och kontingentering. Genom åtgärder av detta slag har importen av vissa varor kunnat helt förhindras eller hållas nere till önskad storlek.

För vårt lands vidkommande har detta hittills skett endast beträffande brödsåden genom den med inblandnings- och inmalningstvangen åstadkomna importregleringen.

De utomordentligt svåra förhållandena för vårt jordbruk och den stora oviss-
het och osäkerhet som råder på det handelspolitiska området i världen synes oss påkalla att verkligt effektiva åtgärder vidtagas till skydd även för vår animaliska produktion och då i första hand för den för alla jordbrukare så oerhört viktiga mjölkproduktionen.

Den viktigaste av mjölkens förädlingsprodukter är ju smöret, som även hittills utgjort en av vårt jordbruks förmästa exportartiklar. År 1931 uppgick

exporten av smör till nära 20 milj. kg eller mer än en tredjedel av mejeriernas hela tillverkning. På grund av exporten är vårt smörpris och därmed hela vår mjölkproduktion beroende av smörets världsmarknadspris, vilket undan för undan pressats ned till en nivå som vissa tider är fullständigt ruinerande för produktionen. Senaste notering för svenskt exportsmör i Malmö var 1.71 kr. per kg, vilket gör c:a 7 öre per l mjölk. Att det inte går att i fortsättningen producera mjölk och smör till sådana priser åtminstone i vårt land står klart för var och en som något känner till jordbruket och de förhållanden under vilka det arbetar. Det har också från jordbrukarnas sida vidtagits åtgärder till motverkande av det ruinerande prisfallet. Sålunda har man med stöd av statsmedel igångsatt bildandet av mejerisammanslutningar, med vilkas hjälp man hoppas kunna i viss utsträckning avkoppla den inhemska marknaden från det fullständiga beroendet av världsmarknaden. Andra förslag avsedda att bereda jordbrukarna nytta av det tullskydd som redan finnes på smöret hava även framlagts. Men då uppställer sig frågan: om det lyckas för Sveriges jordbrukare att genom sina sammanslutningar och andra åtgärder kunna hålla ett något högre pris på sin mjölk och dess produkter inom landet än vad som betingas av gällande världsmarknadspris, få de då behålla detta eller komma våra grannländers jordbrukare att försöka utnyttja det gynnsammare prisläget i Sverige? Med säkerhet komma då Danmarks, Finlands, Polens och Lettlands jordbrukare och även Ryssland att skicka hit mjölkprodukter av alla slag till dess priset återigen pressats ned i nivå med världsmarknadens läge.

Faran härför stegras även i samma mån som importländerna vidtaga upprepade och alltmera drastiska åtgärder för att försvåra och förhindra importen synnerligast av smör. Det bör då vara en angelägenhet av största betydelse, om man verkligen vill giva jordbrukarna ett stöd i de rådande svårigheterna, att i tid vidtaga motåtgärder. Ty det är väl ändå meningen att statens anslag och åtgärder till stöd för den svenska mjölk- och mejerihanteringen skola komma Sveriges jordbrukare till godo och inte Danmarks, Finlands, Polens och Lettlands jordbrukare.

De skyddsåtgärder som då kunna ifrågakomma, torde i första hand vara tull och importreglering. Vad smöret beträffar finnes en tull på 20 öre per kg. Här kunde ifrågasättas en kraftig höjning av tullen. Men då vissa av våra grannländer redan hava exportpremier på smör och dessa lätt kunna ytterligare höjas vet man ej om ens en kraftig tullhöjning blir tillräckligt skydd. Då importen av smör till Sverige senaste år varit mycket liten — år 1930 8,395 kg och år 1931 17,958 kg — vore ett importförbud den enklaste och effektivaste vägen. Men då detta kan stöta på vissa svårigheter torde en importreglering, som begränsade importen av smör till exempelvis medeltalet för de två senaste åren, vara den i detta fall lämpligaste åtgärden. En så ringa import kan givetvis inte på något sätt störa den svenska marknaden.

Vad osten beträffar ställer sig saken annorlunda. Importen av ost är betydligt större. Den utgjorde år 1930 668,122 kg till ett värde av nära 1.5 milj. kronor och har varit av ungefär samma omfattning under flera år. Den importerade osten utgöres till en del av sådana ostsorter som ej tillverkas inom

landet men till övervägande del av sådana varav här tillverkas liknande eller likvärdiga sorter.

Vad ostprisen beträffar följa även de i stort sett världsmarknaden, men har dock tullen — 20 öre per kg — kunnat i det närmaste utnyttjas, då tillverkningen regleras till ungefärlig överensstämmelse med konsumtionen inom landet. Men klart är att om det lyckas genom förut nämnda åtgärder att hålla mjölkprodukternas pris inom landet något högre än världsmarknadens nivå måste även osten beredas ett ökat skydd om inte det avsedda gagnet för jordbrukarna skall omintetgöras. Beträffande osten torde av flera skäl en importreglering vara mindre lämplig och en tullförhöjning kunna bereda tillräckligt skydd. Tullen på ost bör dock under nuvarande förhållanden ej sättas lägre än 40 öre per kg.

Rörande konsumtionsmjölken säger Sveriges allmänna lantbrukssällskap i sin framställning till Kungl. Maj:t bl. a. »Få förhållandena utveckla sig fritt, är den dag måhända ej avlägsen, då dansk mjölk översvämmar stora delar av Sverige, varigenom resultatet av det med möda och kostnad utförda organisationsarbetet fullständigt kastas över ända.» Med säkerhet föreligger denna fara för både mjölk och grädde av samma skäl som först framhållits beträffande smör och ost. Det torde därför vara nödvändigt att till skydd för den inhemska produktionen och försäljningen genom tull eller importreglering försvåra eller hindra import av alla slag av mjölk och grädde. Då dessa båda varuslag genom att de kunna givas ett mycket varierande innehåll av fett lätt få mycket olika värde i förhållande till kvantiteten torde lämpliga tullsatser vara svåra att avväga. En importreglering som begränsade importen av mjölk och grädde, alla slag, till medeltalet av importen under de två senaste åren torde härvidlag vara det bästa och effektivaste skyddet.

På grund av vad vi här anfört föreslå vi,

att riksdagen måtte besluta att bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga erforderliga åtgärder för begränsning av importen av smör, mjölk och grädde, alla slag, till att omfatta högst de kvantiteter som utgöra medeltalet av de under åren 1930 och 1931 importerade mängder av dessa varor var för sig.

Stockholm den 22 januari 1932.

Joh. Johansson,

Friggeråker.

Ernst Svenson.

Anton Pettersson.

J. A. Larsson.

Alexander Nilsson.

Erik von Heland.

Oscar Ericson.

